

Til

Norges Vassdrag og energi direktorat

Oslo, 14. sept 2026

Høringssvar – Forslag til endring i forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg (damsikkerhetsforskrift)

Til Norges Vassdrag og energi direktorat

Samfunnsbedriftene Energi og IKT viser til NVEs høring av forslag til revidert forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg (damsikkerhetsforskriften).

Samfunnsbedriftene Energi og IKT organiserer offentlig eide energi- og infrastrukturselskaper over hele landet. Flere av våre medlemmer eier og forvalter damanlegg og annen kritisk vannkraftinfrastruktur, og har derfor betydelig erfaring med praktisk etterlevelse av damsikkerhetsregelverket.

Vi er positive til at NVE gjennomgår og oppdaterer forskriften. Endringer i trusselbildet, økende oppmerksomhet rundt samfunnssikkerhet og beredskap, teknologisk utvikling og behovet for et mer tydelig og oppdatert regelverk tilsier at det er hensiktsmessig med en revisjon. Samtidig er det viktig at forskriften utformes slik at den understøtter et høyt sikkerhetsnivå samtidig som kravene er forholdsmessige, risikobaserte og praktisk gjennomførbare for anleggseierne.

Generelle merknader

Samfunnsbedriftene støtter hovedretningen i forslaget. Særlig vurderer vi det som positivt at forskriften i større grad legger til rette for en risikobasert tilnærming, tydeliggjør ansvar og plikter og oppdaterer beredskapsbestemmelsene.

Et grunnleggende prinsipp bør være at kravene står i forhold til risiko og konsekvens. Dette er viktig både av hensyn til sikkerheten og for å sikre at begrensede ressurser brukes der de gir størst effekt. Forskriften bør gi virksomhetene fleksibilitet til å velge hensiktsmessige løsninger så lenge sikkerhetsnivået dokumenteres og opprettholdes.

Vi vil samtidig understreke betydningen av tydelige veiledere og god dialog mellom NVE og bransjen i implementeringsfasen. Flere av de foreslåtte endringene innebærer praktiske og organisatoriske tilpasninger som vil bli enklere å gjennomføre dersom veiledningsmateriellet er oppdatert og tilgjengelig samtidig med ikrafttredelsen av nytt regelverk.

Merknader til enkelte forslag

1. Tydeliggjøring av roller, ansvar og myndighet

Samfunnsbedriftene støtter NVEs forslag om å tydeliggjøre ansvar og plikter i forskriften. Flere av våre medlemmer har pekt på at dette er et område hvor økt klarhet vil være nyttig både for anleggseiere, fagansvarlige og øvrige involverte aktører.

En tydeligere beskrivelse av roller og ansvar vil bidra til bedre forståelse av kravene i forskriften, redusere risikoen for misforståelser og styrke grunnlaget for et systematisk sikkerhetsarbeid. Samfunnsbedriftene mener derfor at dette er et positivt grep som vil kunne bidra til mer ensartet praksis i sektoren.

Det er samtidig viktig at bestemmelsene utformes slik at de er enkle å forstå og praktisere, og at det ikke oppstår nye gråsoner mellom ulike funksjoner og ansvarsområder.

2. Presisering av oppgaver og funksjoner

Samfunnsbedriftene vurderer det som positivt at forskriften tydeliggjør hvilke oppgaver som tilligger de ulike funksjonene innen damsikkerhetsarbeidet. Flere medlemmer framhever at dette vil bidra til mer konsistent praksis på tvers av virksomhetene og gjøre det enklere å organisere og følge opp sikkerhetsarbeidet på en strukturert måte.

Økt tydelighet omkring oppgavefordeling kan også redusere risikoen for at sentrale oppgaver faller mellom ulike ansvarsområder, og dermed bidra til ytterligere styrking av sikkerhetsnivået.

3. Kompetansekrav og godkjenning av fagansvarlige

Samfunnsbedriftene støtter i hovedsak forslaget om at opprettholdelse av godkjenning som fagansvarlig skal knyttes til dokumentert relevant praksis. Vi deler vurderingen av at et krav om løpende faglig aktivitet bidrar til å sikre at godkjenningen reflekterer oppdatert kompetanse og praktisk erfaring innen fagområdet.

Samtidig vil vi understreke at tilgang på spesialisert damsikkerhetskompertanse er begrenset i flere deler av landet. Ved innføring av nye krav bør det derfor legges vekt på overgangsordninger og en praktisk gjennomføring som ikke forverrer eksisterende kapasitetsutfordringer.

Det er viktig at regelverket både bidrar til høy faglig kvalitet og samtidig sikrer tilstrekkelig tilgang på kvalifisert kompetanse i sektoren.

4. Klassifisering av dammer

Samfunnsbedriftene støtter de foreslåtte endringene som legger til rette for en mer dynamisk og risikobasert klassifisering av dammer. Flere medlemmer har gitt uttrykk for at dagens system i enkelte tilfeller kan gi klassifiseringer som ikke fullt ut reflekterer anleggenes faktiske risiko og skadepotensial.

Vi vurderer det derfor som positivt at konsekvensklasse i større grad kan vurderes ved revisjon eller revurdering av anlegg. Dette bidrar til at sikkerhetskravene i større grad samsvarer med anleggets faktiske risikobilde og reduserer risikoen for at mindre anlegg pålegges krav som i hovedsak er utviklet for anlegg med betydelig større konsekvenser ved svikt.

Samfunnsbedriftene mener at en slik utvikling vil kunne gi en bedre ressursutnyttelse uten at sikkerhetsnivået svekkes.

5. Beredskap og sikring

Samfunnsbedriftene støtter at beredskapsbestemmelsene oppdateres og samles i forskriften. Samfunnsutviklingen og den sikkerhetspolitiske situasjonen tilsier at beskyttelse av kritisk infrastruktur må vies økt oppmerksomhet. Damanlegg utgjør en viktig del av den nasjonale kraftforsyningen og samfunnets samlede beredskap.

Vi vil samtidig understreke betydningen av at kravene er risikobaserte og samordnet med øvrig beredskapsregelverk. Det bør unngås dobbeltregulering eller krav som overlapper med bestemmelser som allerede gjelder etter annet sektorregelverk.

Avslutning

Samfunnsbedriftene Energi og IKT støtter hovedlinjene i forslaget til revidert damsikkerhetsforskrift. Vi mener forslagene samlet sett vil bidra til et mer moderne, tydelig og risikobasert regelverk for sikkerhet ved vassdragsanlegg.

Samtidig vil vi særlig framheve behovet for:

- tydelige og praktisk anvendbare ansvarsbestemmelser,
- forholdsmessige krav basert på risiko og konsekvens,
- god balanse mellom kompetansekrav og tilgang på fagressurser,
- en mer treffsikker klassifisering av dammer,
- samt samordning mellom damsikkerhetsregelverket og øvrige beredskapskrav.

Vi takker for muligheten til å komme med innspill og ser frem til den videre oppfølgingen av arbeidet med revidert damsikkerhetsforskrift.

Med vennlig hilsen

Mona Adolfsen

Direktør for Samfunnsbedriftene Energi og IKT

Eskil Lunde Jensen

Fagsjef Samfunnsbedriftene Energi og IKT